

Hoe een collectie Bamboe zich nestelde in Drenthe

Op een stille, nogal afgelegen plek in het Zuidwestelijke deel van Drenthe, ligt op het drie provinciën punt (Friesland, Drenthe, Overijssel) de Bamboekwekerij en -expositietuin 'Mei Chu'. Deze naam betekent 'mooie bamboe' in het Chinees en is goed toepasbaar op de doelstelling van deze kwekerij. Op ruim twee hectare is hier een Nederlandse Planten Collectie (NPC) van 80 bamboesoorten aangeplant, gecombineerd met Chinese en Japanse boom- en heestersoorten en vaste planten. Daarnaast bezit deze tuin ook nog de NPC's van *Viburnum* (Sneeuwbal) en *Wisteria* (Blauwe regen).

De tuin is de afgelopen 15 jaar onder architectuur steeds verder uitgebouwd tot de huidige grootte. Voor bezoekers is het er heerlijk wandelen in een fraaie, beschutte omgeving. Er is veel te zien en te leren over sortiment en gebruik van Bamboe. Alle planten zijn van naambordjes voorzien. Getracht wordt om de benaming goed op orde te houden. Vooral bij Bamboe is dat geen gemakkelijke opgave, omdat diverse bamboesoorten en -cultivars de neiging hebben zich ondergronds sterk uit te breiden.

Tijdens de wandeling tref je twee authentieke bamboe paalwoningen aan zoals ze in de Filippijnen normaal zijn. Uniek in Europa. Deze woningen geven een speciaal Aziatische sfeer aan de tuin. Overal door het park staan uit bamboe vervaardigde bankjes om even te rusten tijdens de wandeling. Enkele vijvers verfraaien het park en geven de fraaie spiegeling van wuivend bamboe in het wateroppervlak.

Momenteel is Frank Berends de eigenaar van Mei Chu, maar het initiatief tot deze bamboe-concentratie ligt bij het echtpaar Dick en Alice Aalders. Zij woonden in Callantsoog (NH) en hadden de bamboe in hun hart gesloten. Na de pensionering van Dick op 55 jarige leeftijd (hij werkte bij de marine) besloten ze naar Drenthe te verhuizen omdat het klimaat daar veel beter is om Bamboe te kweken dan dicht op de Noordzeekust. De Maatschappij van Weldadigheid bezit in de omgeving van Frederiksoord, Wilhelminaoord en Vledder veel landerijen. Op een halve hectare achter koloniehuisje 5 aan de Van Naamen van Eemneslaan in Wilhelminaoord, mochten ze hun bamboehobby gestalte geven.

De teelt van Bamboe en de verkoop van de planten moest hun hobby handen en voeten gaan geven. Al snel ontstond de behoefte om bezoekers mee te laten genieten van hun enthousiasme over Bamboe. Vooral Alice verdient veel lof voor de wijze waarop ze haar

Het naambord van Mei Chu

Foto: Wout Kromhout

kennis van dit interessante plantengeslacht over kon brengen.

Uiteraard kom je op een wandeling door dit park voortdurend bamboe tegen in vele verschijningsvormen. Dat maakt de parkarchitectuur zo spannend.

Zonder in detail te treden is enige basiskennis van de grote Familie der Bamboes wel op zijn plaats. Er worden in principe drie groepen onderscheiden.

1. **Fargesia-groep:** *winterharde niet woekerende tuinbamboes*

Deze groep is economisch veruit de interessantste, vooral omdat de combinatie van niet woekereend en winterhard maar op een klein aantal bamboes van toepassing is. Vooral het Chinese bamboegeslacht *Fargesia* is hierbij een duidelijk voorbeeld. Zij behoort tot de meest winterharde bamboes en komt van nature voor in de bergachtige streken van Midden-China. Daar bedekken ze de bodem van het hellingbos over zeer grote gebieden. Ze vormen daar het hoofdvoedsel voor de met uitsterven bedreigde Reuzenpanda. Vanwege het vochtige en kille klimaat met weinig licht onder de dichte bomen, gedijen deze bamboes goed in de schaduw in onze tuinen en parken. *Fargesia* zijn middelhoge tot hoge bamboes met niet-woekerende rizomen. De nieuwe rizomen ontstaan uit groeiknoppen van de vorige en oudere rizoomnekken. Hierdoor groeien de nieuwe halmen altijd dicht bij de moederplant en vormen deze dichte, vaak ondoordringbare pollen. Daarom vertoont *Fargesia* geen neiging tot snelle gebiedsuitbreiding en kunnen ze veilig in de tuin en border worden aangeplant.

Enkele andere geslachten met dezelfde eigenschappen zijn *Thamnocalamus*, *Drepanostachyum* en *Yushania*, maar deze zijn bij ons

Frank Berends is de eigenaar van Mei Chu

Foto: Wout Kromhout

op de rand van winterhard.

Praktische toepassingen zijn: als solitair, als haagplant of in een grote pot of kuip.

2. **Phyllostachys-groep:** *meestal hogere bamboes met kruipende rizomen*

Dit zijn vrijwel altijd de hogere bamboes met een onstuitbare drang tot gebiedsuitbreiding door rizomen of wortelstokken. Ze zijn allemaal goed winterhard. Diverse soorten en cultivars hebben fraaie stengelkleuren en kunnen ook slingerend naar grote hoogte groeien. Aanplant zonder goede en zorgvul-

Phyllostachys aureosulcata 'Aureocaulis'

Foto: Wout Kromhout

Fargesia murieliae 'Simba' vertoont geen snelle gebiedsuitbreiding

Foto: Wout Kromhout

dig aangebrachte rizoombegrenzers leidt tot onbeheersbare dominante groei. Alleen als een groep door een brede grasstrook wordt omringd die wekelijks wordt gemaaid, worden de scheuten zo vaak van hun groeitop ontdaan, dat er van uitputting sprake is waardoor sterke uitgroei zal stoppen.

Hibanobambusa tranquillans 'Shiroshima', een natuurlijke hybride tussen *Sasa veitchii* en *Phyllostachys nigra* var. *henonis*

Foto: Wout Kromhout

Voor de echte bamboeliefhebber is er in dit geslacht veel te beleven. Een enorme variatie aan groeivormen en stengelkleuren maken *Phyllostachys* tot de favoriet van de bamboeliefhebber. De bamboes met de dikste stengels zijn in deze groep te vinden.

3. **Sasa-groep:** zeer gevarieerde groep sterk woekerende bamboes

Vaak sterk woekierend en van 50 cm tot 5 meter hoog groeiend. De lage soorten en cultivars worden veel gebruikt als bodembedekkers op plaatsen waar het woekeren geen kwaad kan of zelfs bedoeld is. *Sasa* heeft als algemeen kenmerk dat de halmen vrij dun zijn terwijl de bladeren in grootte (breedte en/of lengte) zeer sterk variëren, van zeer fijn tot 50 cm lang en 8 cm breed. Ook komen in deze groep diverse bont gekleurde cultivars voor, witbont tot geel-groenbont. Zonder rizoombegrenzer zal *Sasa* binnen korte tijd de gehele tuin en omliggende gebieden in beslag nemen. (bezint eer ge begint!)

Groeikracht

Omdat bamboescheuten in één groeiseizoen en bij verschillende soorten zelfs binnen enkele weken hun maximale dikte en hoogte bereiken, kun je ze bijna zien groeien. In enkele jaren bouwt een bamboeplant zich op tot de uiteindelijke hoogte door jaarlijks dikkere en hogere scheuten te produceren, steeds vanaf de basis zich uitschuivend als een telescoophengel. De hoogte en dikte van bamboe is sterk afhankelijk van het klimaat. Bamboesoorten die in de tropen tot 10 cm doorsnede bereiken zullen in ons land maximaal 3 tot 5 cm dik worden.

Hoe het verder ging

Om de collectie mooi ten toon te stellen werd een tuinarchitect, die op de voormalige tuinbouwschool in Frederiksoord werkte,

ingeschakeld. Aan de hand van dit ontwerp heeft Frank de expositietuin uitgebouwd tot de huidige vorm. Hij heeft in al die jaren Mei Chu zo gevormd, dat we nu met recht kunnen spreken van een unieke sortiments-tuin. Als praktijkleraar en tuinarchitect op de voormalige tuinbouwschool te Frederiksoord had Frank de gelegenheid om de leerlingen ruim in te zetten bij de uitbouw van de sortimentstuin. Een win/win-situatie zoals we dat tegenwoordig noemen.

Frank heeft zijn nieuwe bezit met verve uitgebreid met een winkel waar bezoekers Aziatische kunstnijverheid, Bamboe maar ook andere Aziatische planten kunnen kopen. Een restaurant maakt het mogelijk om een kopje koffie te drinken. Zelfs een met catering Chinees/Indische lunch of diner kan hier georganiseerd worden. Rondleidingen worden bijna dagelijks voor bezoekende gezelschappen gegeven.

Frank is een veelzijdig man met een heel ruime blik. Bij de vraag om een bamboetuin in te richten bij de woning van een klant staat hij zowel voor het ontwerp als voor de uitvoering zijn mannetje. Mei Chu als

feestlocatie is zeer gewild. Trouwreportages worden er met regelmaat opgenomen. Ook als Aequor leerbedrijf is Mei Chu een erkende locatie. Groepen of individuele leerlingen worden kundig begeleid in hun zoektocht naar zinnig werk. Ook langdurig werklozen en dak- of thuislozen kunnen kundig worden opgevangen. Kwaliteit in de begeleiding staat dan hoger aangeschreven dan het tempo van werken. Momenteel is de tuin een leer-werk bedrijf. Leren in een authentieke setting waarbij de leerlingen werken aan hun praktische competenties en werken om van een uitkering naar loonvormende arbeid te komen. Alles onder deskundige leiding. Naast het zelf kweken van winterharde Bamboe voor het Nederlandse klimaat is Mei Chu ook nauw betrokken bij de kweek en verwerking van tropische bamboe tot diverse hoogwaardige producten. Deze tropische soorten kenmerken zich door een geweldige groeikracht met scheuten tot wel 30 meter hoog, tijdens de groei in korte tijd uitschuiwend als een hengel! Mei Chu stimuleert de productie en verwerking van bamboe tot hoogwaardige producten in tropische ontwikkelingsgebieden. Bamboe kenmerkt zich door

duurzaamheid en het vastleggen van CO₂. Door het stimuleren van een project op de Filippijnen probeert men, in samenwerking met een gepensioneerde pater aldaar, de arme boerenbevolking een bron van inkomsten te geven. Naast de productie van waardevolle stammen voorkomt het ondergrondse wortelstelsel dreigende erosie waardoor de vruchtbare bodem wordt vastgehouden. Weersinvloeden hebben op deze manier minder vat op de 'kostbare' bodem.

Met deze activiteiten is de Bamboekwekerij en -expositietuin 'Mei Chu' langzaam uitgegroeid tot een centrum van kennis en voorlichting omtrent Aziatische planten in het algemeen en de specifieke kennis over het geslacht Bamboe in het bijzonder. Een dagje Mei Chu is een geweldige ervaring met een zeer uniek assortiment Bamboe en Aziatische planten en bomen, twee extra NPC's met uiterst fraaie collecties planten en klimplanten en, voor wie dat wil, veel informatie en kennis die uniek is in Nederland. □

Sfeerbeeld in bamboekwekerij en expositietuin Mei Chu
Foto: Wout Kromhout

